

**Рекомендації практичному психологу
з корекції проблем та розвитку потенційних можливостей
учнів класного колективу 9-А класу на І семестр 2016-2017 н.р.
Демонстраційна школа ДПК "Універсал-онлайн"**

Загальні дані про класний колектив

В класному колективі навчається 18 учнів, з них 5 хлопців, 13 дівчат.

Класний керівник класного колективу: Валентина О.

Інтеграція та згуртування учнів класного колективу нижче середнього. Коефіцієнт інтеграції становить: 0.36. Це свідчить про деяку хибність оцінки класним керівником своїх вихованців, що виявляється в недостатньому або помилковому розумінні і знанні ним багатьох проблем розвитку учнів класного колективу.

Інтеграція учнів в класному колективі суттєво впливає на згуртування учнів. На період проведення комплексної діагностики в класному колективі *коефіцієнт згуртування* становив: 0.03, що свідчить про дуже низький рівень згуртування учнів.

Структура класного колективу. Лише третя частина учнів класного колективу, на думку класного керівника, знаходиться в активі класу.

Також, за оцінкою класного керівника, невелика група вихованців знаходиться у зоні пасиву. Це, перш за все, Надія, Софія, Ксенія, Микола, Дарина, Дмитро, Олександра. Невелика кількість пасивних учнів в класному колективі говорить про достатньо високу життєву активність значної групи учнів класного колективу, або про суб'єктивну оцінку життєвої активності учнів класним керівником.

Як результат, за оцінкою класного керівника та учнів класного колективу, значна група вихованців знаходиться в "зоні ризику". Це, в першу чергу: Олена, Ярослава, Вадим, Микола, Микита, Дарина.

В класному колективі є хлопці, які входять в "групу ризику". Це, перш за все: Дмитро¹, Микола. Вони мають низький неофіційний статус в класному колективі і можуть мати тісні взаємостосунки між собою.

Життєва активність учнів:

- у *дозвільно-ігровій діяльності* показник активності учнів класного колективу нижче середнього і становить: 1.6 балів. Предметом активності в даному виді діяльності виступає дозвілля, організація та проведення відпочинку, прогулянки з друзями на вулиці, участь в іграх;

- рівень активності учнів класу у *фізично-оздоровчій діяльності*, на думку класного керівника, є низьким і становить: 1.43 балів. Як правило, вони не беруть участь у спортивних змаганнях навчального закладу, не бажають долати внутрішні і зовнішні перешкоди на шляху досягнення своєї фізичної досконалості;

- емоційно-чуттєва сфера у більшості учнів майже не розвинена (показник становить всього: 1.43 балів). Реалізація творчого потенціалу учнів не має зв'язку з *художньо-образотворчою діяльністю*. На думку класного керівника, це є одною з проблем класу. При цьому, як правило, в учнів проявляється пошук практичної користі, недостатня уява, не розвинені в повній мірі і творчі здібності.

- *предметно-перетворююча* активність як чинник формування предметно-творчих здібностей учнів знаходиться на низькому рівні розвитку (показник становить: 1.17 балів). У деяких учнів може проявлятися схильність до руйнування, псування. В трудовій діяльності діти часто неуважні, відволікаються. В деяких дітей майже відсутній інтерес до активних форм роботи в класному колективі;

- активність в *навчально-пізнавальній діяльності* у більшості учнів, на думку класного

керівника, знаходиться на рівні розвитку нижче середнього і становить: 1.6 балів. Лише незначна частина класу прагне до пошуку нової інформації, до засвоєння знань про природу, суспільство, людину. Головним мотивом цієї меншості виступає бажання отримувати нові знання, вміння та навички, а формування пізнавальної активності, в більшості випадків, здійснюється через стійкі пізнавальні інтереси;

- у *соціально-комунікативній діяльності* активність більшості учнів знаходиться на рівні розвитку нижче середнього і становить: 1.6 балів. Це часто проявляється у відособленості школярів один від одного, небажанні допомогти, поділитися, що нерідко призводить до самоізоляції деяких учнів, лицемірства, намагання образити, принизити;

- активність в *громадсько-корисній діяльності* в більшості учнів проявляється на низькому рівні і становить: 1.39 балів. Діти в основному ухиляються від участі у справах навчального закладу, як правило, відмовляються від громадських доручень, в них спостерігається низька ініціативність у колективних формах роботи, а також недостатньо розвинуте почуття відповідальності (можуть перекидати відповідальність за результати своєї діяльності на однолітків, батьків, вчителів);

- у більшості учнів спостерігається низька активність в *національно-громадянській діяльності*, яка проявляється незначним інтересом до роботи в учнівській організації системи самоврядування навчального закладу і становить: 1.26 балів;

- активність учнів у *духовно-катарсичній діяльності* знаходиться на низькому рівні розвитку і становить: 1.39 балів. Це вказує на те, що в учнів недостатньо сформована позитивна самооцінка, не визначений життєвий ідеал; вони майже не зацікавлені у самопізнанні, самовизначенні, самоактуалізації; не прагнуть самовдосконалення на фізичному, психічному, соціальному рівнях. Часто бувають байдужі до деяких видів діяльності.

В цілому значна група учнів має, за офіційною оцінкою класного керівника, високу життєву активність. Найвища активність на думку класного керівника спостерігається у: Ярослава, Кароліна, Лада, Олександра.

Ціннісні орієнтації в системі взаєностосунків учнів класного колективу з однокласниками сформовані на низькому рівні. Зокрема:

- *дозвільно-ігрова діяльність*, середній показник по класу становить: 0.91 балів. Це говорить про низький рівень сформованості цінностей в дозвільно-ігровій діяльності в більшості учнів класного колективу. За рейтингом в даному виді діяльності, на думку учнів, найбільш сформовані цінності до дозвільно-ігрової діяльності в: Олена, Володимир, Володя Д;

- у *фізично-оздоровчій діяльності* показник становить: 0.6 балів, що відповідає низькому рівню сформованості цінностей. Найбільш сформовані цінності в фізично-оздоровчій діяльності, на думку учнів класного колективу, у: Володя Д, Дар'я, Олена;

- у *художньо-образотворчій діяльності* показник становить: 0.82 балів, що вказує на низький рівень сформованості цінностей. Найбільш сформовані цінності в художньо-образотворчій діяльності, на думку учнів класу, у: Володя Д, Олена, Володимир;

- у *предметно-перетворюючій діяльності* цінності в цілому становлять: 0.69 балів, що вказує на дуже низький рівень сформованості цінностей. Найбільш сформовані цінності в трудовій діяльності, на думку учнів класу, у: Олена, Софія, Ксенія;

- у *навчально-пізнавальній діяльності* показник по класу в цілому становить: 0.56 балів, що вказує на дуже низький рівень розвитку цінностей. Найбільш сформовані цінності в навчально-пізнавальній діяльності, на думку учнів класу, у: Марія, Олена, Володимир;

- у *соціально-комунікативній діяльності* по класу в цілому становить: 0.56 балів, що

вказує на уже низький рівень сформованості. Найбільш сформовані цінності в соціально-комунікативній діяльності, на думку учнів класу, у: Дар'я, Микита, Кароліна;

- у *громадсько-корисній діяльності* показник по класу в цілому становить: 0.34 балів, що вказує на дуже низький рівень сформованості. Найбільш сформовані цінності в громадській діяльності, на думку учнів класу, у Наталія, Володя Д, Олена;

- у *національно-громадянській діяльності* показник по класу в цілому становить: 0.52 балів, що вказує на дуже низький рівень сформованості. Найбільш сформовані цінності в даному виді діяльності, на думку учнів класу, у: Володимир, Софія, Олена;

- *духовно-катарсичні ціннісні орієнтації* в учнів класного колективу сформовані слабо. Показник сформованості по класу в цілому становить лише: 0.69 балів. Найбільш сформовані цінності в духовно-катарсичній діяльності, на думку учнів, у: Олена, Володимир, Надія.

Психо-соціальний особистісний розвиток учнів. У розвитку більшості учнів класного колективу проявляються на середньому рівні психо-соціальні недоліки особистісного розвитку. Так, показник за десятибальною шкалою становить: 3.46 балів. А саме за основними критеріями:

- *тривожність* в учнів класного колективу виражена на середньому рівні і особливо проявляється при ситуаціях невизначеності і небезпеки (показник становить: 3.85 балів). Емоційний стан учнів в багатьох випадках нестабільний, що проявляється в очікуванні несприятливого розвитку подій. Відмічаються випадки переживання підвищеної емоційної напруги, настороженості та стурбованості у важких ситуаціях. В першу чергу це спостерігається у: Олександра, Олена, Надія;

- *імпульсивність* учнів класу знаходиться на середньому рівні і становить: 3.6 балів. Найбільше виражена дана вада у: Лада, Олександра, Володимир;

- *агресивність* в учнів класного колективу проявляється на рівні дещо вище середнього і становить: 4.4 балів. Вище норми агресивність виявлена при проведенні діагностики у: Володимир, Софія, Надія;

- *схильність до нечесної поведінки* в учнів класного колективу проявляється на середньому рівні і становить: 3.2 балів. Але в деяких учнів вказана схильність є проблемою особистісного розвитку. Це, в першу чергу, у Дарина, Володимир, Олена. Дана вада проявляється насамперед як схильність до брехні, тобто до свідомого утвердження учнями неправди або заперечення того, що відповідає дійсності;

- *асоціальність* учнів класного колективу виражена на рівні нижче середнього і становить: 2.9 балів. Але в деяких вихованців асоціальність дещо завищена, зокрема: Володимир, Надія, Лада. В даних учнів спостерігається недостатній рівень розвитку соціальних почуттів, що виявляється в ігноруванні етичних норм і правил, в першу чергу в класному колективі;

- *замкненість* учнів класного колективу проявляється на низькому рівні і становить: 2.05 балів. У більшості вихованців класу широкі інтереси, вони багато спілкуються, характеризуються відкритою до соціуму поведінкою;

- *невпевненість* в учнів класного колективу проявляється на середньому рівні і становить: 3.8 балів. Частина учнів класу переживають свою неспроможність досягти тих чи інших життєвих цілей, не може впоратися з певними завданнями внаслідок неадекватно заниженої самооцінки, оскільки мають сумніви в своїх силах та можливостях. Це в першу чергу стосується: Вадим, Ірина, Олександра;

- *екстернальність* в учнів класного колективу проявляється на середньому рівні і становить: 3.5 балів. Дана вада характеризує частину учнів, а саме: Володимир, Наталія,

Вадим. в схильності приписувати відповідальність за результати своєї діяльності зовнішнім силам, а саме одноліткам, батькам, випадку;

- *естетична чутливість* учнів характеризується рівнем розвитку дещо вище середнього і становить: 3.85 балів. В той же час у деяких учнів спостерігається відсутність емоційного відгуку при сприйманні об'єктів, яким притаманна естетична та художня цінність. Дана проблема характерна в першу чергу для: Микола, Надія, Олександра.

Духовний розвиток учнів. Духовне надбання власного "Я" учнів, яке відображає внутрішній світ особистості, сформоване на середньому рівні розвитку і становить: 1.76 балів за десятибальною шкалою (від 5 до - 5 балів). А саме:

Цінності сім'ї в учнів сформовані частково. Середній показник становить: 1.8 балів. Це свідчить про те, що більшість учнів ототожнює себе з батьками на основі сильного емоційного зв'язку з ними. Найбільш сформовані дані цінності в: Вадим, Марія, Ксенія.

Цінності власного здоров'я в учнів класу сформовані частково. Середній показник по класу становить: 2.1 балів. Це вказує на те, що значна група учнів має здатність і прагнення до фізичного розвитку, загартування, зміцнення здоров'я, виконання гігієнічних рекомендацій; також характеризується нахилом до фізичної праці, сформованістю рухливої спритності. Найбільш сформовані цінності здоров'я в: Олена, Вадим, Марія.

Цінності мистецтва в учнів класу сформовані частково. Середній показник з даного критерію становить: 1.9 балів. Це свідчить, що значна група вихованців позитивно сприймають, розуміють і глибоко переживають красу природи і суспільства, красу в надбаннях мистецької творчості, прагнуть будувати власне життя за законами краси. Найбільш сформовані дані цінності в: Наталія, Марія, Софія.

Цінності праці в учнів класу сформовані недостатньо. Середній показник становить: 0.8 балів. У багатьох вихованців відсутнє позитивне ставлення до праці, слабо проявляється активність і ініціативність, недостатньо виражена сумлінність у процесі трудової діяльності. Найбільш це проявляється в: Ксенія, Наталія, Ірина.

Цінності навчання в учнів класу сформовані недостатньо. Середній показник становить: 0.8 балів. В класі є значна група учнів, які недостатньо володіють системою засвоєння знань, умінь, навичок і звичок, потрібних для організації навчально-пізнавальної діяльності. Це перш за все: Олена, Марія, Ксенія.

Цінності дружби в учнів класу сформовані частково. Середній показник становить: 2.5 балів. Ставлення до дружби в більшості вихованців ґрунтується на стійких індивідуально-вибіркових особистісних стосунках, що характеризуються взаємною симпатією та взаємним очікуванням бажаних дій у відповідь. Найбільше сформовані цінності дружби у: Володимир, Марія, Софія.

Цінності в сфері виконання громадських доручень в учнів класу частково сформовані. Про це свідчить середній показник сформованості цінностей: 1.7 балів. Майже всі учні здатні до зваженого і шанобливого спілкування з іншими людьми, в багатьох випадках готові до активної участі у виконанні громадських справ. Це в першу чергу: Олена, Марія, Ксенія.

Ціннісне відношення до своєї держави в учнів класу частково сформоване. Про це свідчить середній показник: 2.2 балів. Дані цінності ґрунтуються на почутті любові до свого народу, його звичаїв та обрядів. Це в першу чергу відноситься до: Олена, Ярослава, Марія.

Моральні цінності у великої групи вихованців частково сформовані, про що свідчить показник: 2 балів. Це в першу чергу: Марія, Ксенія, Микита і інші. Ці і інші учні класу поважають людей і оточувальний світ, підготовлені до дотримання встановлених норм поведінки у нашому суспільстві, що виражається в совісті, чесності, правдивості,

відповідальності, щирості, доброзичливості, співчутливості, мужності, гідності.

Відношення батьків учнів класного колективу до своїх дітей. Так: *емоційне ставлення* батьків до своїх дітей характеризується в цілому як позитивне і доброзичливе (показник становить: 7.21 балів). Батькам, як правило, подобаються діти такими, якими вони є, вони поважають своїх дітей, симпатизують їм, прагнуть проводити з ними багато часу, схвалюють їхні зацікавлення і плани. Позитивне *прийняття дітей* в сім'ях спостерігається в першу чергу у: Микола, Олександра, Вадим та інших.

У взаємостосунках батьків з дітьми переважає такий тип ставлення до своїх дітей, як кооперація (показник становить: 7.67 балів). Це найбільш *соціально бажаний* спосіб батьківського ставлення. Батьки учнів класу виявляють зацікавленість у справах і планах дітей, намагаються у всьому допомогти, співчують, довіряють їм. Вони високо оцінюють інтелектуальні і творчі здібності, відчувають гордість за своїх дітей, заохочують ініціативу і самостійність. Особливо це проявляється в сім'ях: Ярослава, Наталія, Надія.

У взаємостосунках батьків з дітьми дещо проявляється такий *тип ставлення* як симбіоз (показник становить: 4.08 балів). Даний спосіб батьківського ставлення найбільш виявлений в першу чергу в сім'ях учнів: Микита, Олена, Ірина. Ці та інші батьки відчувають тривогу за своїх дітей, які здаються їм ще маленькими і беззахисними. Ця тривога зростає, коли діти, в силу обставин, намагаються діяти автономно, тому що батьки не бажають визнати у своїх дітей право на самостійність.

Форми і напрями контролю „за поведінкою дітей з боку батьків, в більшості випадків, демократичні (показник становить: 5.43 балів). Батьки, як правило, спільно з дітьми вирішують проблеми. Вони не намагаються нав'язувати свою волю дітям, здатні стати на позицію дитини, зрозуміти її точку зору, схильні уникати суворого покарання. Це, в першу чергу, відноситься до сімей учнів: Володимир, Олена, Ксенія.

Особливості *сприйняття і розуміння* батьками своїх дітей свідчать про те, що батьки майже завжди гордяться ними, задоволені в більшості випадків успішністю, радіють їх життєвим перемогам.

Навчальна активність класного колективу проявляється на рівні вище середнього: (31.8 балів). Це означає, що учні позитивно ставляться до навчання, мають міцні знання, володіють навичками самостійної роботи, добре засвоюють матеріал, але не завжди старанно закріплюють вивчене, бо їм не властива висока працездатність.

У навчальній діяльності значущими є різні прояви *активності, а саме:*

Динаміка видозміни навчальної діяльності в поєднанні з виразністю внутрішньої мотивації знаходиться на середньому рівні, що становить: 28.75 балів. Це означає, що учні класу виконують основні завдання, які задані вчителем, але не виходять за рамки навчальної програми, не проявляють ініціативи у навчанні.

Збереження здатності діяти після невдачі учнів знаходиться на рівні вище середнього і становить: 34.8 балів.

Навчальна мотивація класного колективу вище середнього рівня, що становить 31.95 балів. Вагоме місце в структурі мотивації учнів посідають зовнішні мотиви, які опосередковано пов'язані з процесом і результатами їх навчальної діяльності. Ці мотиви відіграють важливу стимулюючу роль: мотив досягнення (прагнення до успіхів у навчанні, перевершення рівня власних попередніх досягнень); мотив обов'язку (почуття відповідальності перед товаришами за результати власної пізнавальної діяльності); комунікативний мотив (прагнення до партнерського спілкування з учасниками навчальної діяльності, налагодження продуктивної міжособистісної взаємодії); мотив самоствердження (прагнення посісти престижну позицію в колективі, заслужити схвалення з боку викладачів,

батьків і товаришів).

Контроль за дією в реалізації навчальної діяльності на середньому рівні (28.75 балів). Це проявляється у здатності учнів систематично засвоювати знання, уміння, навички, які потрібні для організації навчально-пізнавальної діяльності, але з орієнтацією на результат своєї діяльності. Рекомендується поточний контроль з боку викладачів.

Виконавська динаміка навчальної діяльності класного колективу знаходиться на рівні вище середнього і становить: 31.45 балів. Це означає позитивне ставлення до навчання, що виражається високою активністю, ініціативністю, сумлінністю, наполегливістю у навчанні.

Результативний компонент навчальної активності класного колективу знаходиться на рівні вище середнього і становить: 32.95 балів. Учні добре оцінюють свої здібності до навчання, задоволені своїми шкільними досягненнями.

Потенціал навчальної активності класного колективу вище середнього рівня, що становить: 33.13 балів і проявляється у позитивному (пізнавальному) відношенні учнів до навчання. Їх мотивація характеризується постановкою нових цілей; народженням нових мотивів; осмисленням співвідношення своїх мотивів і цілей. Навчальна діяльність включає не тільки відтворення за зразками вчителя завдань, способів дій, але й виникнення самостійно поставлених цілей, а також виконання дій за власною ініціативою. Відбувається оволодіння вміннями планувати і оцінювати свою навчальну діяльність до її здійснення, перевіряти та контролювати себе на кожному етапі уроку.

Регулятивний компонент навчальної активності знаходиться на рівні вище середнього, що становить: 31.78 балів.

Загальна динаміка навчальної активності класного колективу вище середнього рівня, що становить: 30.1 балів. Це проявляється у позитивному ставленні до навчання, у високій активності, ініціативності, сумлінності, наполегливості у навчанні.

Самооцінка навченості класного колективу вище середнього рівня і становить: 34.3 балів. Це свідчить про те, що учні мають міцні знання, володіють навичками самостійної роботи, добре засвоюють матеріал, але не завжди старанно закріплюють вивчене, бо їм не властива висока працездатність, потребують корекції своєї роботи, періодичного контролю навчальної діяльності.

Система сприйняття. Сприйняття інформації учнями класного колективу в цілому знаходиться на низькому рівні, а саме:

- *зоровий канал сприйняття* є мало активним. Учні краще сприймають інформацію, виражену вербальними і невербальними засобами, які вирізняються контрастністю, розміром, кольором, фактурою тощо. Нова інформація сприймається більшою мірою за допомогою зору. Учні рідко використовують слова, пов'язані з зором (дивитися, яскравий, картина тощо). Краще сприймають написану інформацію;

- *слуховий канал сприйняття* класного колективу мало активний. Учні рідко використовують слова, пов'язані із слуховим сприйманням (голос, "послухайте", обговорити, мовчазний, тиша, голосний, мелодійний тощо). Простежується орієнтація на те, що вони чують: музику, інтонації, тембр мови;

- *чуттєвий канал сприйняття* учнів класного колективу мало активний. Вони краще запам'ятовують матеріал під час руху. Зберігають загальне враження про події. Орієнтуються на жести, дотики, власні відчуття та переживання.

Психолого-педагогічна характеристика створена на основі результатів опитування учасників навчально-виховного процесу учнів даного класного колективу, опрацювання результатів проведено за допомогою діагностично-проектувального комплексу "Універсал-онлайн".

Конфіденційність інформації. Дана інформація надається тільки практичному психологу навчального закладу.

За конфіденційність даної інформації несе відповідальність практичний психолог.